



JAARLIJKS CONGRES – LVB – 6^E EDITIE

31 januari 2019
Jaarbeurs, Utrecht

Het jaarlijks congres over LVB staat dit jaar in het teken van risicogedrag. Mensen met een licht verstandelijke beperking staan de laatste jaren steeds meer midden in de samenleving. Ze wonen in de wijk, hebben werk of dagbesteding, maken soms deel uit van het verenigingsleven en gaan uit. En dat is natuurlijk mooi. Daardoor worden ze (net als alle andere burgers) ook blootgesteld aan allerlei verleidingen. Door hun beperking zijn ze echter extra kwetsbaar, waardoor ze gemakkelijker aan deze verleidingen toegeven. Ze zijn immers relatief gemakkelijk te beïnvloeden door anderen en hebben minder controle over hun emoties en impulsen. Voor je het weet hebben ze op die manier dan een verslavingsprobleem ontwikkeld, laten zich misbruiken door mensen met slechte bedoelingen of gaan (veelal onbedoeld) over de grenzen van andere mensen heen. Bovendien is het voor hulpverleners en begeleiders extra moeilijk om bij deze mensen aan preventie te doen. Verbale en (vooral) schriftelijke) communicatie is vaak lastig voor mensen met een LVB. En wat ze in de ene context geleerd hebben, vinden ze moeilijk te generaliseren naar de andere. Ook ontbreekt het vaak aan zelfinzicht en hebben ze een laag zelfbeeld. Allemaal factoren die het gecompliceerd maken om mensen met een LVB die risicogedrag vertonen, uit de problemen te houden. Wat zijn risico- en beschermende factoren? Welke bijkomende psychiatrische problematiek kan risicogedrag bij mensen met een LVB mede beïnvloeden? Hoe voorkom je verslaving, daderschap, slachtofferschap en grensoverschrijdend gedrag? Hoe ga je praktisch om met mensen met een LVB die in handen van loverboys (dreigen te) vallen? Waar houd je in de gespreksvoering over deze thema's rekening mee bij mensen met een LVB? Op het jaarlijks congres over LVB delen de sprekers en deelsessieleiders hun kennis, ervaring en praktische inzichten ten aanzien van deze vragen.

Doelgroep

Het jaarlijks congres over LVB is gericht op hbo en academisch opgeleide hulpverleners, evenals hooggekwalificeerde professionals in het (speciaal) onderwijs die werken met (jonge) mensen met een licht verstandelijke beperking en bijkomende psychische- en psychiatrische problematiek.

Leerdoelen

- De relatie tussen LVB en risicogedrag;

- De invloed van bijkomende GGz-problematiek op het risicogedrag van mensen met een LVB;
- Risico- en beschermende factoren voor crimineel en normoverschrijdend gedrag bij mensen met een LVB en het hanteren daarvan in de dagelijkse hulpverleningspraktijk;
- De manier waarop de seksuele opvoeding van mensen met een LVB vormgegeven kan worden, met inbegrip van de rol die sociale media daarin spelen;
- Voorlichting over en begeleiding van alcohol- en drugsgebruik van mensen met een LVB;
- Daderschap en slachtofferschap van mensen met een LVB bij loverboyproblematiek;
- Gespreksvoering met mensen met een LVB over risicovol of normoverschrijdend gedrag.

Programma

09.15 uur Inloop en registratie

10.00 uur Opening van het congres door de dagvoorzitter Drs. Guus Feron

Plenaire bijdragen:

10.15 uur Prof. Dr. Xavier Moonen [UvA] - Stand van wetenschap inzake LVB in relatie tot risicovol gedrag

11.00 uur Prof. Dr. Hendrien Kaal [Hogeschool Leiden] - LVB en crimineel gedrag

11.45 uur Koffiepauze

12.15 uur Dr. Jannelien Wieland [Poli-Plus] - LVB- en GGZ-problemen die risicogedrag beïnvloeden

13.00 uur Lunch

14.00 uur Eerste ronde deelsessies: keuze uit 1A of 1B

Deelsessie 1A Drs. Daphne Kemner [Prinsenstichting] - LVB en seksualiteit

Deelsessie 1B Marjan Möhle o.v. [Trimbos Instituut] - Voorlichting en begeleiding in relatie tot LVB en verslaving

15.00 uur Koffiepauze en wissel

15.30 uur Tweede ronde deelsessies: keuze uit 2A of 2B

Deelsessie 2A Theo Hendrickx [Stichting Manna] - LVB en loverboyproblematiek

Deelsessie 2B Drs. Martin de Vor [Active Support Nederland] - Activerende gespreksvoering

16.30 uur Afsluiting

Sprekers en hun bijdrage

Prof. Dr. Xavier Moonen

Bijdrage: Kinderen en volwassenen met LVB - wat weten we over risico's?

Xavier is orthopedagoog en GZ-psycholoog. Hij is verbonden aan Koraal Groep te Sittard, is bijzonder lector 'inclusie van mensen met een verstandelijke beperking' aan Zuyd Hogeschool te Heerlen en bijzonder hoogleraar op het gebied van kennisontwikkeling over kinderen, jongeren en jongvolwassenen met een LVB aan de Universiteit van Amsterdam.

Zijn interesse gaat uit naar communicatie met mensen met een VB, naar instrumentontwikkeling voor LVB, naar onderzoek bij mensen met een verstandelijke beperking in contact met politie en justitie en naar het zelf onderzoek doen door mensen met een verstandelijke beperking.

Xavier zal in deze inleidende presentatie de relatie leggen tussen licht verstandelijke beperking en risicogedrag. Wat zegt de wetenschap en wat impliceert dit voor de praktijk?

Prof. Dr. Hendrien Kaal

Bijdrage: Crimineel en normoverschrijdend gedrag

Hendrien studeerde psychologie en rechten aan de Universiteit Leiden en promoveerde vervolgens aan de Universiteit van Bristol op de handelingsvrije ruimte van de politie in relatie tot drugsdelinquenten. Zij heeft ruime expertise opgebouwd in onderzoek naar mensen met een licht verstandelijke beperking in de justitiële keten.

In deze tweede plenaire bijdrage gaat Hendrien in op risico- en beschermende factoren voor crimineel en normoverschrijdend gedrag bij mensen met een LVB en hoe dit te hanteren in de dagelijkse hulpverleningspraktijk?

Dr. Jannelien Wieland

Bijdrage: GGZ en LVB

Jannelien werkt als psychiater bij Poli-Plus en is leider van het expertisecentrum/netwerk LVB+ bij Cordaan. Zij is gespecialiseerd in diagnostiek en behandeling van psychische stoornissen bij mensen die zwakbegaafd zijn of een verstandelijke beperking hebben en gepromoveerd op het onderwerp psychopathologie bij zwakbegaafdheid. Naast haar klinische werk is zij betrokken bij verschillende projecten met als doel het vergroten en delen van de kennis over de dubbele diagnose psychische stoornis en een lager IQ. Jannelien legt in deze laatste plenaire bijdrage de focus op de invloed van bijkomende GGz-problematiek op het risicogedrag van mensen met een licht verstandelijke beperking. Zij zal dit nader toelichten aan de hand van casuïstiek.

Drs. Daphne Kemner

Bijdrage: LVB en seksualiteit

Daphne is orthopedagoog-seksuoloog NVVS en sinds 1998 werkzaam in de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking. Naast seksuologische behandeling en het ondersteunen en adviseren van professionals, geeft zij regelmatig scholing over seksualiteit bij mensen met een verstandelijke beperking onder andere in de zorg en onderwijs. Verder werkt zij als consulent voor het CCE en is actief lid van het landelijk netwerk voor seksuologen (LVB). LVB en risicovol gedrag op het gebied van seksualiteit; in praktijk komt die combinatie veel voor. In deze deelsessie wordt stil gestaan bij de vraag of seksueel risicovol gedrag nou eenmaal inherent is aan het hebben van een lichte verstandelijke beperking, of dat juist de (professionele) omgeving belangrijke voorwaarden voor een gezonde seksuele ontwikkeling over het hoofd ziet, waardoor er sneller risicovol seksueel gedrag bij deze doelgroep kan ontstaan. Interventies bij seksueel gedrag zijn veelal reactief, als er problemen zijn ontstaan en gericht op het terugdringen van de risico's door begrenzing, controle en toezicht. Hoe kan de focus op problemen verlegd worden naar een focus op mogelijkheden? Wat is er nodig om de kans op probleemgedrag te verkleinen en juist de seksuele gezondheid bij LVB te bevorderen?

Theo Hendrickx

Bijdrage: LVB en loverboyproblematiek

Theo begon zijn loopbaan bij de gemeentepolitie in Limburg. Hij deed diverse (psychologische) studies en participeerde tijdens landelijke en provinciale werkgroepen rondom huiselijk geweld, seksueel geweld, eerwraak en kindermishandeling. Sinds 20 jaar is Theo nauw betrokken bij de aanpak van loverboy problemen, slachtofferschap en ouderbegeleiding. Hij is mede initiator van het project 'Helse Liefde', dat

in Limburg provinciebreed is geïmplementeerd. Ook internationaal zijn er nauwe banden om de aanpak van deze problematiek te ondersteunen. Momenteel is hij inhoudelijk expert bij expertise centrum Helse Liefde en coördinator van stichting Manna.

Theo gaat in deze praktijkgerichte verdiepingssessie nader in op ouderschap en slachtofferschap van mensen met een licht verstandelijke beperking bij loverboyproblematiek.

Drs. Martin de Vor

Bijdrage: LVB en activerende gespreksvoering

Martin is NVO orthopedagoog-generalist, gezondheidszorgpsycholoog BIG en NVO supervisor. Hij is werkzaam als consultant en docent in het (post)academisch onderwijs en Universitair hoofddocent. Martin is auteur van het boek Active Support, een handreiking voor de ondersteuning aan mensen met een beperking.

In deze praktijkgerichte deelsessie ligt de nadruk op de samenwerking tussen hulpverleners en mensen met een LVB in de vorm van activerende gespreksvoering. De betrokkenheid van de persoon met de licht verstandelijke beperking is essentieel voor het behalen van doelen. Betere resultaten worden immers behaald als de persoon invloed ervaart en zich eigenaar voelt van zijn/haar doelen. Er gaat aandacht uit naar activerende gesprekstechnieken zoals vragen stellen, luisteren, kaderen en complimenteren. Daarnaast komen voorwaarden, opbouw en niveaus van gespreksvoering aan bod. Voorts is er aandacht voor het belang van de non-verbale communicatie en de inzet van ondersteunende middelen.

Drs. Guus Feron

Bijdrage: Dagvoorzitter

Guus is opgeleid als jeugdhulpverlener en studeerde Comparative European Social Studies aan de University of North London. Op de werkvloer lag zijn hart bij het systemisch werken met (LVB-) jongeren met bijkomende psychiatrische problematiek en het begeleiden van gezinnen met complexe problematiek. Hij werkte regelmatig voor het consultantenteam (het huidige CCE) en verzorgde gastcolleges in Nederland en België. Guus volgde een variëteit aan opleidingen op het gebied van agogiek, rechtswetenschappen, management en kwaliteitszorg en heeft meer dan 20 jaar ervaring in leidinggevende- en beleidsfuncties opgedaan.